

Tänaest olukorrast kohalikel teedel Riigikontrolli 2010.a auditi tähelepanekute taustal

Airi Mikli

*Riigikogu riigieelarve kontrolli erikomisjoni istung
22.04.2013*

Auditis tõstatatud kohalike teede probleemid on lahendamata. Olulisemad küsimused on:

- Kas Maanteeameti kontrollijõudlus kohalike teede üle on paranenud ja kontrollipädevus laienenud?
- Kas kohalike teede seisundinõuete asjakohasust on analüüsitud ja nende täitmisest on ülevaade?
- Kas transpordi arengukava ülesanne selgitada välja kohalike teede investeeringuvajadus on täidetud? Kas RE toetuse jaotamisel arvestatakse kohalike teede tegeliku rahastamisvajadusega?
- Mida on ette võetud kohalike teede üle arvestuse parandamiseks nii KOVides kui ka teeregistris? Kas kokkulepe teede inventariseerimise rahastamiseks RE toetuse arvel on rakendunud ja milline on perspektiiv probleemi lahendamiseks?

2010. aasta auditi olulisemad järeldused (I):

A. Kohalike teede hoidu korraldades tuleb KOVil järgida rida nõudeid. **Need on riigi poolt kehtestatud!** Näiteks kohustus määrata teedele seisunditasemed ja korraldada selle järgi hooldust.

Auditeeriti kümmet erinevat KOVi üle Eesti (Rapla, Elva, Kadrina, Saarepeedi, Lümanda, Haanja, Jõgeva L, Sindi, Kõlleste, Kernu). **Nõutavaid seisunditasemeid ei olnud määratud mitte üheski KOVis.** Teede hooldus toimub oma tõekspidamiste järgi ja puudub kindlus, kas see on piisav, et tagada ohutus.

Teeregistrist on andmeid massiivselt puudu ja kogutud andmestik ei võimalda kohalike teede olemist iseloomustada. **Teeregistrist oli 9/10 KOVidel täitmata enam kui pooled andmeväljad.**

Riigile on see teada, kuid olukorda talutakse ja samme selle parandamiseks ei järgne. Mis kasu on reeglitest, mida ei järgita?

2010. aasta auditi olulisemad järeldused (II):

- B.** Maanteeameti jõudlus kohalike teede seisundi üle järelevalve tegemisel jätab tugevasti soovida. **Kontrollipädevus on puudulik**, et võtta midagi ette KOViga, kes tee seisunditasemeid ei määra.
- C.** Seisukohta, et raha ei jätku jagavad nii riik kui KOVid. Samas ei ole teada, kui palju raha tuleks tegelikult kohalikesse teedesse panna, et nende seisund paraneks. Uuringuid selle kohta ei ole tehtud. Puuduvad ühtsed metoodilised arusaamad, kuidas rahavajadust kindaks määrata. KOVide postulaat on raha juurde nõudes, et kohalikke teid on rohkem kui riigi teid. Samas, kui suuremad linnad välja arvata, on ka riigimaanteedel liiklusintensiivsus suurem. **Milline on õiglane rahastamismudel on senini selgeks vaidlemata.**